

Α. Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

ΚΕΙΜΕΝΟ : «Τα πλεονεκτήματα της ειρήνης»

Ἄρ' οὖν ἂν ἐξαρκέσειεν ἡμῖν, εἰ τὴν τε πόλιν ἀσφαλῶς οἰκοῖμεν καὶ τὰ περὶ τὸν βίον εὐπορώτεροι γιγνοίμεθα καὶ τὰ τε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὁμονοοῖμεν καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκιμοῖμεν; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι τούτων ὑπαρξάντων τελέως τὴν πόλιν εὐδαιμονήσειν. Ὁ μὲν τοίνυν πόλεμος ἀπάντων ἡμᾶς τῶν εἰρημένων ἀπεστέρηκεν· καὶ γὰρ πενεστέρους ἐποίησεν καὶ πολλοὺς κινδύνους ὑπομένειν ἤνάγκασεν καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαβέβληκεν καὶ πάντας τρόπους τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς. Ἦν δὲ τὴν εἰρήνην ποιησώμεθα, [...] μετὰ πολλῆς μὲν ἀσφαλείας τὴν πόλιν οἰκήσομεν, ἀπαλλαγέντες πολέμων καὶ κινδύνων καὶ ταραχῆς, [...] καθ' ἑκάστην δὲ τὴν ἡμέραν πρὸς εὐπορίαν ἐπιδώσομεν, [...] ἀδεῶς γεωργοῦντες καὶ τὴν θάλατταν πλέοντες καὶ ταῖς ἄλλαις ἐργασίαις ἐπιχειροῦντες αἱ νῦν διὰ τὸν πόλεμον ἐκλελοίπασιν. Ὀψόμεθα δὲ τὴν πόλιν διπλασίας μὲν ἢ νῦν τὰς προσόδους λαμβάνουσαν, μεστὴν δὲ γιγνομένην ἐμπόρων καὶ ξένων καὶ μετοίκων, ὧν νῦν ἐρήμη καθέστηκεν. Τὸ δὲ μέγιστον· συμμάχους ἔξομεν ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐ βεβιασμένους, ἀλλὰ πεπεισμένους.

Ἰσοκράτης, *Περὶ εἰρήνης* 19-21

A.1. Να μεταφράσετε το απόσπασμα: «Ἦν δὲ τὴν εἰρήνην ποιησώμεθα... ἀλλὰ πεπεισμένους».

(Μονάδες 4)

A.2. Να παρουσιάσετε τα πλεονεκτήματα της ειρήνης και τα μειονεκτήματα του πολέμου που επηρεάζουν την ευημερία μιας πόλης σύμφωνα με τον Ισοκράτη.

(Μονάδες 4)

B.1. Να σημειώσετε τον σωστό τύπο του Αορίστου Β' που σας ζητείται:

- αίσθάνομαι : β' ενικό προστακ. → _____
- παρέχομαι : απαρέμφατο → _____
- έξαμαρτάνω : α' πληθ. ευκτ. → _____
- λανθάνω : γ' πληθ. υποτ. → _____
- πάσχω : αιτ. ενικού αρσ. μτχ. → _____
- ἐξέρχομαι : β' πληθ. προστακ. → _____
- ἄγομαι : ευκτ. γ' πληθ. → _____
- φέρω : β' ενικό οριστ. → _____

(Μονάδες 4)

B.2. Να σημειώσετε μια ομόρριζη λέξη για κάθε έναν από τους παρακάτω όρους του αποσπάσματος στα νέα ελληνικά:

- ἐποίησεν → _____
- οἰκοῖμεν → _____
- ἐπιχειροῦντες → _____
- τεταλαιπώρηκεν → _____

(Μονάδες 4)

B.3. Να σημειώσετε τα παραθετικά των παρακάτω όρων του αποσπάσματος και έπειτα να αναφέρετε τη συντακτική τους λειτουργία μέσα στο απόσπασμα.

- ἀσφαλῶς → _____ , _____
Συντακτική λειτουργία: _____
- εὐπορώτεροι → _____ , _____
Συντακτική λειτουργία: _____
- πενεστέρους → _____ , _____
Συντακτική λειτουργία: _____
- πολλοὺς → _____ , _____
Συντακτική λειτουργία: _____

(Μονάδες 4)

Β. Αρχαία Ελληνικά Κείμενα από Μετάφραση

ΚΕΙΜΕΝΟ : Ευριπίδης, Ελένη, Πρόλογος: Σκηνή 2^η στ. 83- 120

ΤΕΥ. Το κάστρο ετούτο ποιος εξουσιάζει;

Γιατί, από τις στοές και τους ωραίους

85 θριγκούς που το κυκλώνουν, για παλάτι
άρχοντα πλούσιου μπορείς να το νομίσεις.

Αα!

Θεοί, ποιαν όψη αντίκρισα; Κοντάζω

την πολυμίσητη θωριά κακούργας

90 γυναίκας, που ξεκλήρισε κι εμένα
κι όλους τους Αχαιούς. Άμποτε να 'χεις

την έχθρα των θεών που τόσο μοιάζεις

με την Ελένη. Κι αν σε ξένη χώρα

δε βρισκόμουν, με τούτη τη σαῖτα

95 που αλάθευτα χτυπά θ' αφανιζόσουν,
για να γευτείς αυτή τη χάρη, αφού είσαι
παρόμοια με του Δία τη θυγατέρα.

ΕΛΕ. Γιατί, δυστυχισμένε, όποιος και να 'σαι,

μ' αποστράφηκες έτοι και μου δείχνεις

100 μίσος για τα δεινά που 'φερε κείνη;

ΤΕΥ. Έσφαλα' η οργή με συνεπήρε

πιότερο απ' όσο θα 'πρεπε' η Ελλάδα

βαθιά μισεί, να ξέρεις, την Ελένη'

συχώρα με, κυρά, γι' αυτά τα λόγια.

105 **ΕΛΕ.** Ποιος είσαι και από ποια χώρα εδώ φτάνεις;

ΤΕΥ. Ένας από τους Έλληνες τους δόλιους.

ΕΛΕ. Γι' αυτό λοιπόν δε στέργεις την Ελένη.

Ποιος είσαι κι από πού; Ποιος ο γονιός σου;

- 110 **ΤΕΥ.** Με λένε Τεύκρο, γιος του Τελαμώνα,
και Σαλαμίνα η γη που μ' έχει θρέψει.
ΕΛΕ. Στον τόπο εδώ του Νείλου τι γυρεύεις;
ΤΕΥ. Με διώξαν οι δικοί μου απ' την πατρίδα.
ΕΛΕ. Θα'σαι δυστυχιμένος; ποιος σε διώχνει;
ΤΕΥ. Ποιος άλλος; Ο πατέρας Τελαμώνας.
115 **ΕΛΕ.** Γιατί; Κάποιο κακό θα 'ναι η αιτία.
ΤΕΥ. Στην Τροία εχάθη ο Αίας, ο αδελφός μου.
ΕΛΕ. Πώς; Δεν εχάθη απ' το δικό σου χέρι;
ΤΕΥ. Ρίχτηκε στο σπαθί του κι εσκοτώθη.
ΕΛΕ. Μανία τον ηύρε; Αλλιώς δε θα τολμούσε.
120 **ΤΕΥ.** Ξέρεις το τέκνο του Πηλέα, τον Αχιλλέα;

- A.1.** Να επισημάνετε την αφηγηματική τεχνική που χρησιμοποιεί ο Ευριπίδης στους
στ. 105-120. Τι πετυχαίνει; (Μονάδες 4)
- A.2.** Να παρουσιάσετε ένα πολιτισμικό στοιχείο του αποσπάσματος. (Μονάδες 4)
- B.1.** Να αποδώσετε το νόημα των στίχων του παραπάνω αποσπάσματος. (Μονάδες 3)
- B.2.** Να εντοπίσετε και να αναλύσετε τους στίχους όπου υπάρχει τραγική ειρωνεία. (Μονάδες 3)
- Γ.1.** Να χαρακτηρίσετε τον Τεύκρο και τον τρόπο με τον οποίο απευθύνεται στην Ελένη. (Μονάδες 3)
- Γ.2.** Να σχολιάσετε την επιλογή του Τεύκρου από τον Ευριπίδη και να επισημάνετε τον σκοπό που εξυπηρετεί η παρουσία του. (Μονάδες 3)